

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Voit esittää tässä näkemyksiä matkailijaveron tarpeesta ja sen tavoitteita yleisellä tasolla.

1. Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Jyväskylän kaupunki suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti matkailijaveron käyttöönottokokeiluun, huomioiden kuitenkin tässä lausunnossa mainitut tarkennukset.

Jyväskylän kaupunki edellyttää (Suomen matkailukentällä laajemminkin olevaa yhtenäistä näkemyksen mukaisesti), että ennen matkailijaveron puitelainsäädännön valmistelua tulee tehdä vielä toinen lausuntokierros. Tällöin alueet ehtisivät neuvottelemaan yhteisistä linjauksista ja antamaan lausuntonsa niiden pohjalta. Myös yrityskentän näkemystä matkailijaveron käyttöönotosta tulee siinä yhteydessä selvittää tarkemmin.

Kaupunki näkee tärkeänä, että matkailijavero tai jonkinlainen matkailijamaksu nähdään osana matkailun rahoitusta ja sen tuottoa kohdennetaan suoraan alueen matkailun edistämistyöhön sekä tapahtumatoiminnan sekä matkailullisesti merkityksellisen infran kehittämiseen ja ylläpitoon. Mahdollisten käyttöönottokokeiluiden yhteydessä on tärkeää myös arvioida verotuksen vaikutuksia alueen matkailun kehitykseen. Alueet eri puolella Suomea ovat kuitenkin hyvin erilaisessa tilanteessa alueen tunnettuuden, vetovoiman ja matkailijamäärien osalta.

Jyväskylän kaupunki ei kannata kuntakohtaista päätöstä matkailijaveron käyttöönotosta vaan näkee, että matkailijaveroa koskevat päätökset ja linjaukset tulee tehdä maakunnittain tai matkailun suuralueittain (Lappi, Lakeland, Archipelago ja pääkaupunkiseutu). Päätös matkailijaveron käytöstä tulisi tehdä lisäksi aina tietylle kaudelle, jolloin alueilla olisi mahdollisuus arvioida matkailijaveron käytön tarpeellisuutta sekä veron suuruutta alueen matkailuolosuhteiden ja -tilanteen muuttuessa.

2. Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Jyväskylän kaupunki näkee matkailijaveron lisärahoitusmahdollisuutena, jossa matkailijat osallistuvat veron maksamalla alueen kestävä matkailun ja tapahtumatoiminnan edistämiseen, matkailuinfran ja -palveluiden sekä merkittävän matkailullisen kulttuuriperinnön ja luontopalvelun ylläpitoon. Alueiden ja niiden matkailuolosuhteiden ja -tilanteiden ollessa

hyvin erilaisia, tulisi matkailijaveron käytön osalta mahdollistaa alueellinen harkinta ja päätösvalta.

Mahdollisena haittana Jyväskylän kaupunki näkee veron negatiiviset vaikutukset alueen matkailun vetovoimaan, erityisesti pienemmillä alueilla, jotka eivät ole tunnettuudeltaan ja matkailijamääriltään Lapin ja muiden suuralueiden kaltaisia. Ongelmallisena nähdään myös tilanne, mikäli matkailijavero otettaisiin käyttöön epätasaisesti matkailun suuralueiden kesken. Tällöin voisi syntyä kilpailuetua niille kunnille, joissa matkailuveroa ei kerätä. Matkailijaveron kerääminen voi lisäksi aiheuttaa haasteita joillain alueilla tai kunnissa. Yrityksille ei saisi myöskään koitua veron keräämisestä ylimääräistä haittaa tai suuria investointikuluja.

3. Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Jyväskylän kaupunki suhtautuu myönteisesti matkailijaveron käyttöönottokokeiluun. Kokeilu tulisi toteuttaa alueellisesti, jolloin esimerkiksi Lappi ja/tai pääkaupunkiseutu voisivat pilotoida veron käyttöönottoa. Käyttöönottokokeilun kautta saataisiin muille alueille tietoa verotuksen toimivuudesta, keräysmallista ja sen kustannuksista, veron suuruudesta ja tuotosta sekä kohdentamisesta.

Veron tavoite ja suuruus

Veron tavoite ohjaa veromallin ja verotasojen valintaa. Matkailijavero on muun muassa liitetty kestävän matkailun edistämiseen, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista. Matkailijavero määräytyy tyypillisesti matkustajakohtaisesti kiinteän euromäärän perusteella per yö tai prosenttiosuutena yöpymisen hinnasta.

1. Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan matkailijaveron tuotto tulee kohdentaa kyseisen alueen matkailun edistämistyöhön ja matkailuinfraan ylläpitoon sekä kehittämiseen kestävän matkailun periaattein (esim. reitistöt, ladut, palvelupisteet). Tällöin veron hyöty kohdentuisi sekä matkailijoille että paikallisille asukkaille. Rahan käytöstä ja kohdentamisesta tulisi päättää strategiakausittain yhteistyössä kunnan ja alueen matkailuorganisaatioiden kesken.

2. Mitä kestäväen matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Jyväskylän kaupunki näkee, että matkailun perusrahoituksen kasvattaminen matkailun edistämistyön osalta on useilla alueilla haasteellista ja matkailijaveron voisi olla tulevaisuudessa osa tätä rahoitusmekanismia. Matkailijaveron avulla voitaisiin huolehtia alueen elinvoiman kehittämistyöstä, kantokyvystä sekä paljon käytettyjen luonto- ja kulttuuriperintökohteiden ylläpidosta. Matkailun kehitystyötä ja palveluita kehitetään osallistamalla paikallisia toimijoita, jolla tuetaan paikallista työllisyyttä, yrittäjyyttä ja elinvoimaa.

3. Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan perusteltu matkailijaveron määrä on riippuvainen siitä, millä perusteella vero määrättäisiin. Myös tämä tulisi selvittää ensin kokeilun kautta.

Veron tulisi olla joka tapauksessa maltillinen, jotta alueen vetovoima matkailukohteena ei kärsisi, etenkin jos alue ei ole vielä tunnettu matkailualue. Mikäli vero kerättäisiin esimerkiksi majoituksen yhteydessä, voitaisiin Jyväskylän kaupungin / Keski-Suomen alueen osalta kohtuullisena määränä pitää esimerkiksi 1-2 euroa/yöpyminen. Tai vaihtoehtoisesti veron suuruus voitaisiin määritellä prosenttiosuutena yöpymisen hinnasta (esim. 1-2 %). Laskelmissa on huomioitava, että myös veronkanto aiheuttaa kustannuksia, jotka osaltaan vähentävät veron tuottoa ja matkailun kehittämiseen kohdennettavaa rahamäärää.

Veron soveltamisala

Veromallin osalta tulee ratkaistavaksi, minkä tyyppisiä yöpymisiä se koskisi. Tunnistettuja erilaisia majoitusmuotoja ovat esimerkiksi hotellit, aamiaismajoitukset, alustapalvelujen kautta tapahtuva lyhytvuokraus (AirBnB, Booking, muut alustat) muut yksityisten majoittajien suoramajoitukset, leirintäalueet, vierasvenesatamat ja risteilyalukset. Lähtökohtaisesti yöpymisiin kohdistuva matkailijaveron koskisi sekä ulkomaisia että kotimaisten matkustajia yhdenvertaisesti.

1. Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Jyväskylän näkemyksen mukaan veron tulisi kohdistua lähtökohtaisesti kaikkiin yöpymiseen tarkoitettuihin majoitusta tarjoaviin (muotoihin).

Veron alueellinen soveltaminen

Veron suuruuden perusteista, verovelvollisuudesta ja oikeusturvasta on säädettävä lailla. Veron käyttöönotto voidaan kuitenkin jättää tietyn kunnan harkintavaltaan. Tällöin kansallinen lainsäädäntö toimii puitelainsäädäntönä, jossa asetetaan reunaehdot kunnissa sovellettaville matkailijaveroille. Valmistelun kuluessa arvioidaan, minkälaisia valinnanmahdollisuuksia verolainsäädännössä on mahdollista jättää kuntien harkittavaksi.

1. Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Jyväskylän kaupunki ei kannata kuntakohtaista päätöstä matkailijaveron käyttöönotosta vaan näkee, että matkailijaveroa koskevat päätökset ja linjaukset tulee tehdä maakunnittain tai matkailun suuralueittain (Lappi, Lakeland, Archipelago ja pääkaupunkiseutu).

2. Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan veroa ei tule missään tapauksessa soveltaa vain osaan kunnan alueista, kuten kaupunkien keskusta-alueelle. Suomessa matkailu kohdentuu usein muualle kuin vain keskusta-alueille, jolloin kestävyysnäkökulmasta soveltamisen tulisi kohdentua myös keskusta-alueen ulkopuolelle. Näin myös verotulon hyödyntämisessä matkailupalveluiden – ja infran kehittämiseen voitaisiin huomioida kaupunkialueen ulkopuolinen alue.

3. Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan ympärivuotinen käytäntö matkailijaveron osalta on selkeämpi ja kestävämpi vaihtoehto kuin sesonkikohtainen maksu. Keski-Suomi pyrkii kehittämään ja edistämään matkailua alueellaan mahdollisimman ympärivuotisesti Keski-Suomen matkailustrategian 2026-2030 mukaisesti.

4. Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan matkailijaveron osalta olisi tehtävä valtakunnallisesti päätös verovelvollisista, eli siitä miten ja keneltä maksua perittäisiin. Maakunnille/suuraluille tulisi jättää puolestaan päätäntävalta siitä, kerätäänkö matkailijaveroa ja minkä suuruisena vero perittäisiin. Yksittäisen maakunnan/alueen tulee voida tehdä päätökset, miten kertynyt matkailijaverotuotto alueella kohdennetaan.

Verotuotto

Veron tuotot voitaisiin lähtökohtaisesti tilittää veroa soveltavalle kunnalle. Suomessa verotulot ovat yleiskatteellisia ja niiden kohdistaminen tiettyihin kohteisiin ei ole yleensä ollut mahdollista. Tämä tarkoittaisi sitä, että lainsäädännössä verolle ei voitaisi osoittaa tiettyjä käyttötarkoituksia. Kunnat voivat kuitenkin itse talousarviomenettelyssään kohdentaa verotuloja vastaavat määrät haluamiinsa kohteisiin.

1. Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan matkailijaveron tulee kohdentua Suomessa ko. alueen matkailutoiminnan ja sitä koskevan infran ja palveluiden kehittämiseen sekä ylläpitoon. Alueella matkailijavero on ensisijaisesti nähtävä alueen matkailutoiminnan lisähoitusmahdollisuutena. Tämä on myös yleinen käytäntö Suomen ulkopuolella. Verovarojen hyödyntämiskohteiden osalta tulee olla alueellinen harkinta ja päätösvalta, koska myös alueet ja toimintaympäristöt ovat erilaisia.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Matkailijaveroissa verovelvollisia ovat usein majoituspalveluja tarjoavat toimijat, jotka tilittävät veron läpikulkueränä joko valtiolle tai kunnalle. Nykyisistä verotusratkaisuista mallia voitaisiin esimerkiksi hakea oma-aloitteisista veroista, kuten arvonlisäverosta tai valmisteveroista.

1. Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan verovelvollisuudesta tulisi tehdä päätös koko valtakunnan tasolla, jolloin se olisi myös asukas- ja asiakasnäkökulmasta yhtenäinen ja johdonmukainen.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Ensimmäisessä työvaiheessa pyritään tunnistamaan, minkälaisia alustavia vaikutuksia matkailijaverolla olisi niin valtakunnallisesti kuin alueellisesti. Tästä taustaa varten voit esittää tässä näkemyksiä ja taustatietoja matkailun merkityksestä Suomelle. Voit kuvata sanallisesti ja numeraalisesti esimerkiksi yöpymisen määriä tai matkailun tuomia vero- ja muita tuloja kunnalle. Huomaathan, että voit lisätä kyselyn loppuun myös liitteenä esimerkiksi selvityksiä tai tutkimuksia.

1. Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Keski-Suomessa tämänhetkinen matkailijoiden alueelle jättämän tulon määrä (veroton) on 372 miljoonaa euroa, josta Jyväskylän osuus on 244 miljoonaa euroa. Kokonaistulo kerannaisvaikutuksineen on luonnollisesti merkittävästi suurempi.

Rekisteröityjen majoitusten/yöpymisien määrä on Keski-Suomessa 1,0 miljoonaa kappaletta, josta Jyväskylän osuus on 520 000 kappaletta. Rekisteröimättömien ja rekisteröityjen majoitusten määrä on Keski-Suomessa yhteensä 1,4 miljoonaa kappaletta, josta Jyväskylän osuus on 711 000 kappaletta.

2. Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan matkailijaveron käyttöönottoon liittyy riskejä sen osalta, miten vero tulisi vaikuttamaan alueen matkailijamääriin ja vetovoimaan. Myös tämän selvittämiseksi käyttöönottokokeilu tarvitaan, mikäli matkailijaveron valmistelua jatketaan.

Oletettavaa on, että vetovoima ei matkailijaveron myötä ainakaan kasvaisi. Toisaalta yhteisesti ja hallitusti käyttöönotettuna sillä ei automaattisesti olisi vetovoimaa heikentävääkään vaikutusta. Matkailijoiden näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että ainakin matkailun suuralueilla on yhtenäinen linja matkailuveron käyttöönottamisesta ja veron tuoton kohdentamisesta. Alueen matkailuviestinnässä olisi veron perusteiden kautta mahdollista tuoda esille myös vastuullisuuden merkitystä sekä kestävän kehityksen mukaista kehittämistä entistä enemmän.

3. Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Matkailijavero jakaa jo nyt alueen yritysten mielipiteitä ja Keski-Suomessa aihetta ei ole nähty akuuteimmaksi ratkaistavaksi asiaksi. Mikäli matkailijaveron käyttöönottoon päädyttäisiin muualla Suomessa, tulisi asia selvittää tarkasti samassa yhteydessä. Uuden veron periminen tulisi joka tapauksessa aiheuttamaan verovelvollisille lisäinvestointeja ja -työtä erityisesti käyttöönottovaiheessa. Pitkällä tähtäimellä oletamme yrityskentän suhtautuvan verotukseen myönteisesti, mikäli veron tuotto kohdentuu alueen matkailuun ja sen edistämiseen.

4. Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan tilanne, jossa lähialueen kunnat ottaisivat veron käyttöön eriaikaisesti, voisi johtaa siihen, että matkailija valitsee sellaisen kunnan yöpymiseen, jossa vero ei ole käytössä. Huolimatta siitä, että veron määrä olisi vähäinen suhteessa esimerkiksi yöpymisen tai matkan kokonaishintaan.

5. Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Mikäli matkailijaveron suuruus pysyy maltillisena ja se ei nosta majoitushintoja merkittävästi, ei matkailijaverolla ole Jyväskylän kaupungin näkemyksen mukaan vaikutusta matkailuun ja majoitustoimintaan kohdistuviin muihin veroihin. Muut verot sisältyvät suoraan hintoihin. Matkailijavero peritään yleensä erillisenä, jolloin matkailijalle tulee perustella erikseen, mihin matkailuverotuotto kohdennetaan.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Jyväskylän kaupunki edellyttää, että ennen matkailijaveron puitelainsäädännön valmistelua tulee tehdä kokeilu ja sen perusteella toinen lausuntokierros. Tällöin alueet ehtivät neuvottelemaan yhteisistä linjauksista ja antamaan lausuntonsa niiden pohjalta. Myös yrityskentän näkemystä matkailijaveron käyttöönotosta tulee siinä yhteydessä selvittää tarkasti. Nyt annettu lausuntoaika ei mm. aikataulullisesti tätä ole mahdollistanut.